

ساخت و اعتبار یابی مقیاس *AWI* برای سنجش نگرانی دانشجویان

دکتر بهمن نجاریان^۱

داود تقوایی^۲

دکتر حسین شکرکن^۳

چکیده

در این پژوهش با استفاده از روش آماری تحلیل عوامل، یک مقیاس ۲۰ ماده‌ای موسوم به *AWI* (*Ahvaz Worry Inventory*) برای سنجش علائم نگرانی ساخته شد که از ضرائب همسانی درونی و بازآزمایی رضایت بخشی برخوردار می‌باشد. اعتبار مقیاس *AWI* بوسیله اجرای همزمان آن با مقیاسهای افسردگی بک (*BDI*)، اضطراب عمومی (*ANQ*)، خرده مقیاس مرور ذهنی مقیاس *ECQ2* و خرده مقیاس شکایات جسمانی پرسشنامه *SCL90-R* در میان دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی اراک سنجیده شد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که *AWI* از اعتبار بالایی برخوردار است و در نتیجه می‌تواند ابزار مناسبی برای ارزیابی حالات نگرانی باشد. با توجه به نتایج تحقیق حاضر، پیشنهاد می‌شود که ویژگی‌های روان سنجی این مقیاس نیز بیشتر مورد بررسی قرار گیرد.

مقدمه و پیشینه تحقیق

اگر چه برخی از محققین نگرانی را نوعی راهبرد یا روش مقابله هیجان - مدارانه (نه مشکل مدار) نسبت به موضوعات و رویدادهای تهدید آمیز می‌دانند، ولی بورکوک^۴ (۱۹۸۵) معتقد است که نگرانی با تعریف مشکل یا اجتناب شناختی حادثه منفی مورد انتظار، مرتبط است. به عبارتی، بورکوک نگرانی را نوعی مکانیسم شناختی اجتنابی می‌داند. براساس عقیده برخی

۱- عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز

۲- عضو هیئت علمی گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی اراک

۳- عضو هیئت علمی گروه روانشناسی شهید چمران اهواز

محققین، نگرانی در حد کم یا متوسط نه تنها مخرب و مرضی نیست، بلکه سازنده و انطباقی نیز هست (تالیس، آیزنک و متیوز^۱، ۱۹۹۱، جانیس^۲ ۱۹۵۸). شایان ذکر است که در متون روانشناسی تحقیقات مستقل کمی درباره نگرانی انجام شده است. برنیتز^۳ (۱۹۷۱) می‌گوید این کم توجهی، ناشی از تعریف نامناسب و نارسای نگرانی و همچنین شباهت بسیار زیاد اضطراب و نگرانی می‌باشد. در عین حال، در گذشته اعتراضات و مقاومت‌هایی نسبت به مطالعه مقوله نگرانی وجود داشته است (اونیل^۴، ۱۹۸۵)، ولی امروزه توجه بیشتری نسبت به این موضوع مبذول می‌شود (گراس و ایفورت^۵، ۱۹۹۰، متیوز، ۱۹۹۰)، تا آنجا که نظام طبقه بندی *DSM-IV*^۶ (۱۹۹۲) نگرانی را یکی از ملاک‌های تشخیص اضطراب قرار داده است.

نشانه‌های رخداد و بروز علائم نگرانی بسیار متنوعند که مهمترین آنها عبارتند از: افزایش معنی دار کارکرد سیستم قلبی-عروقی، اختلالات خواب، کاهش مقاومت بدن در مقابل عفونتها، تمرکز حواس پائین، تردید و دودلی، حالات اجتنابی و کمال‌گرایی، عزت نفس پائین، نمره‌های بالا در کانون مهار خارجی و افزایش ترشح هورمون کورتیزول (آستریتا^۷، ۱۹۸۵، راجر و نجاریان^۸، ۱۹۹۸).

بررسی متون روانشناسی نشان می‌دهد که اکثر مقیاس‌های موجود برای سنجش نگرانی مربوط به قالب نگرانی به ویژه فراوانی رخداد و شدت یا عمق نگرانی هستند و تعداد کمتری به حیطه‌های نگرانی (یا موضوعات) در کودکان یا افراد بزرگسال توجه داشته‌اند (نجاریان، ۱۳۷۵).

1. Tallis, Eysenck & Mathews

2. Janis

3. Bernitz

4. O'Neil

5. Gross & Eifert

6. Diagnostic and Statistical Manual for Classification of Mental Disorders (4th Edition)

7. Asterita

8. Roger & Najarian

از جمله این پرسشنامه‌ها می‌توان به پرسشنامه سیمون - وارد^۱ (۱۹۷۶)، مقیاس کنترل هیجانی (راجر و نجاریان، ۱۹۸۹)، مقیاس نگرانی دانشجویان (دیوی^۲، ۱۹۹۳)، پرسشنامه حیطه‌های نگرانی (تالیس، آیزنک و متیوز، ۱۹۹۲)، و پرسشنامه نگرانی دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا (می‌یر، میلر، متزگر و بورکوک^۳، ۱۹۹۰)، اشاره نمود.

علی‌رغم اهمیت نقش نگرانی در روانشناسی (به ویژه روانشناسی بالینی) و روان پزشکی، متأسفانه محققین و متخصصین بهداشت روانی در ایران فاقد پرسشنامه‌ای مستقل، معتبر و پایا برای سنجش نگرانی هستند. لذا هدف از اجرای این تحقیق، ساخت و اعتباریابی مقیاسی به وسیله تحلیل عوامل برای سنجش علائم نگرانی (به ویژه نگرانی دانشجویان) موسوم به *AWI* یا مقیاس نگرانی اهواز^۴ بود. شایان ذکر است اگر چه این مقیاس در جامعه دانشجویی ساخت و اعتباریابی شده است، ولی امید است که بتواند تا حد قابل قبول علائم و خصوصیات نگرانی سایر اقشار جامعه ایرانی را مورد سنجش قرار دهد.

آزمودنیها و روش اجرا

۴۹۳ دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی اراک در این تحقیق شرکت داشتند (۲۵۲ دانشجوی دختر و ۲۴۱ دانشجوی پسر). در این تحقیق دانشجویان ۲۱ ساله بیشترین فراوانی را از جهت سنی دارند، و حداکثر و حداقل سن آزمودنیها به ترتیب، ۴۸ و ۱۸ سال می‌باشند. پژوهشگران به منظور آنکه دانشجویان سالهای مختلف دانشگاه به تعداد کافی در نمونه تحقیق شرکت داشته باشند، از تعداد کل کلاسهای دروس عمومی، ۲۰ کلاس را با استفاده از جدول اعداد تصادفی، از میان کلیه دروس عمومی دانشگاه آزاد اسلامی اراک انتخاب نمودند. مهمترین علت انتخاب دروس

1. Simon - Ward Questionnaire (SWQ)

2. Davey

3. Meyer, Miller, Metzger & Borkovec

4. Ahvaz Worry Inventory

عمومی، میزان ارائه فراوان این دروس در کلیه رشته‌های تحصیلی دانشکده‌های مختلف و در نتیجه سهولت برنامه‌ریزی و هماهنگی با مدرسین بود. همچنین، انتظار می‌رفت که دانشجویان این دروس، معرف کلیه دانشجویان دانشگاه مورد مطالعه (و چه بسا تا اندازه‌ای معرف دانشجویان کل دانشگاه‌های ایران) باشد.

ساخت مقیاس AWI

براساس ویژگی‌های گزارش شده برای افراد نگران و علائم عمومی نگرانی، ماده‌هایی برای ساخت پرسشنامه مقدماتی نوشته شد. نهایت دقت مبذول شد تا حداقل یک ماده برای هر یک از ویژگی‌های گزارش شده برای حالت نگرانی در نسخه اولیه پرسشنامه مقدماتی طرح و گنجانیده شود، تا پرسشنامه نهایی از جامعیت کافی برخوردار باشد. در مرحله اولیه تحقیق، ۵۸ ماده برای سنجش علائم نگرانی نوشته شد و در یک مطالعه مقدماتی بر روی تعدادی دانشجویان به محک آزمایش گذاشته شد. از آنها خواسته شد تا در مقابل هر یک از ۵۸ ماده پرسشنامه، یکی از چهارگزینه "هرگز" (۱)، "به ندرت" (۲)، "گاهی اوقات" (۳)، "اغلب اوقات" (۴) را انتخاب کنند، و ضمناً ماده‌های مبهم را با درج علامتی مشخص کنند، تا اصلاح شوند. با توجه به نظرات اصلاحی دانشجویان، ۴ ماده حذف و تعدادی از ماده‌ها ویراستاری ادبی شد. و در نهایت پرسشنامه‌ای با ۵۴ ماده جهت اجرای تحقیق آماده شد.

برای تحلیل عوامل^۱ داده‌ها از نسخه^۲ ۵/۰۱ نرم افزار کامپیوتری SPSS/PC^۲ (۱۹۹۰، SPSS) استفاده شد. ابتدا در رابطه با قابلیت این ۵۴ ماده برای انجام تحلیل عوامل، آزمون^۳ KMO انجام شد که ضریب به دست آمده رضایت بخش بود ($KMO = 0/84$). همچنین، آزمون بارتلت برای

1. Factor Analysis
2. Statistical Package for Social Sciences (Personal Computers)
3. Kaiser - Meyer - Olkin

کرویت^۱ نیز در سطح $P < ۰/۰۰۰۱$ معنی دار بود ($\chi^2 = ۶۰۱۲$). در تحلیل عوامل از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۲ و بارهای عاملی^۳ حداقل $۰/۴۲$ استفاده شد. به عبارت دیگر، ضریب همبستگی $۰/۴۲$ به عنوان حداقل همبستگی قابل قبول بین هر ماده و عامل استخراج شده تعیین گردید (برای توضیح بیشتر در رابطه با تحلیل عوامل به کتل^۴، ۱۹۷۸ و چایلد^۵، ۱۹۹۰ مراجعه شود). علت استفاده از بارهای عاملی $۰/۴۲$ ساخت فرم کوتاه مقیاس نگرانی اهواز یا AWI براساس تعداد مناسب ماده‌ها بود.

براساس آزمون اسکری^۶ (کتل، ۱۹۶۶) که نموداری برای ارتباط بین تعداد عوامل قابل استخراج و مقدار آیگن^۷ یا ارزشهای ویژه (یعنی مجموع مجذور بارهای عاملی موجود در هر عامل) ارائه می‌دهد، و همچنین پس از واریسی ماده‌های مستخرجه، مشخص شد که فقط یک عامل قوی و معنی دار با روش مؤلفه‌های اصلی قابل استخراج می‌باشد. لازم به یادآوری است که از مجموع ۵۴ ماده تحلیل عوامل یادشده، ۳۴ ماده روی تنها عامل به دست آمده قرار نگرفت و در نتیجه حذف شدند (به جدول شماره ۱ مراجعه شود). لذا براساس مختصات فوق، با استفاده از ۲۰ ماده استخراج شده، مقیاس کوتاه نگرانی AWI ساخته شد. ماده "نگرانم از اینکه مبادا شرایط مالی زندگی من نامطلوب بشود" با ضریب عاملی $۰/۶۷$ بالاترین ضریب را دارا می‌باشد و ماده "به خاطر هر اشتباهی خود را سرزنش می‌کنم" با ضریب عاملی $۰/۴۲$ کمترین بار عاملی را دارد. جدول شماره ۱ ماده‌های عامل استخراج شده و بارهای عاملی آنها را به تفکیک نشان می‌دهد. ضمناً نسخه‌ای از مقیاس ۲۰ ماده‌ای AWI ضمیمه است.

میانگین (و انحراف معیار) نمره‌های کل آزمودنیها، آزمودنیهای دختر و آزمودنیهای پسر در

-
1. Bartlett's Test for Sphericity	2. Principal Components Analysis
3. Factor Loadings	4. Child
5. Scree test	6. Cattell
7. Eigenvalue	

مقیاس AWI به ترتیب $۴۶/۲۱$ ($۱۱/۷۸$)، $۴۹/۰۳$ ($۱۲/۲۷$)، $۴۳/۸۲$ ($۱۰/۸۶$) بود. تفاوت میانگین نمره‌های آزمودنیهای دختر و پسر در مقیاس نگرانی AWI با استفاده از آزمون t مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل از این آزمون نشان داد که نمره‌های آزمودنیهای دختر به طور معنی داری بیشتر از آزمودنیهای پسر می‌باشد ($t = ۲/۸۴$, $df = ۱۶۸$, $P = ۰/۰۰۴$).

جدول شماره ۱

خلاصه نتایج تحلیل عوامل داده‌ها

بار عاملی	شماره ماده‌ها در فرم مقدماتی	شماره ماده‌ها در فرم نهایی (AWI)
۰/۶۸	۴۲	۱
۰/۶۶	۴۰	۲
۰/۶۴	۳۷	۳
۰/۶۴	۳۸	۴
۰/۶۳	۳۵	۵
۰/۶۳	۵۴	۶
۰/۶۳	۳۹	۷
۰/۶۲	۳۴	۸
۰/۶۰	۳۶	۹
۰/۵۴	۳۰	۱۰
۰/۵۴	۵۲	۱۱
۰/۵۱	۴۱	۱۲
۰/۵۱	۳۳	۱۳
۰/۵۰	۴۷	۱۴

ادامه جدول شماره ۱
خلاصه نتایج تحلیل عوامل داده‌ها

شماره ماده‌ها در فرم نهایی (AWI)	شماره ماده‌ها در فرم مقدماتی	بار عاملی
۱۵	۳۱	۰/۴۹
۱۶	۲۹	۰/۴۹
۱۷	۲۷	۰/۴۷
۱۸	۱۸	۰/۴۴
۱۹	۴۶	۰/۴۴
۲۰	۲۲	۰/۴۲

پایایی مقیاس AWI

الف - ضرائب بازآزمایی

برای سنجش پایایی بازآزمایی^۱ مقیاس AWI، روش آزمون مجدد که همسانی آزمون را در طول زمان می‌سنجد، مورد استفاده قرار گرفت. برای آزمون مجدد، مقیاس AWI، پس از شش هفته به ۲۰۴ نفر از آزمودنی‌هایی که در مرحله اول تحقیق شرکت داشتند داده شد. ضرائب همبستگی بین نمره‌های آزمودنی‌ها در دو نوبت محاسبه شد: برای کل آزمودنی‌ها ($N=204$)، آزمودنی‌های دختر ($n=101$) و آزمودنی‌های پسر ($n=103$) به ترتیب برابر با $r=0/71$ و $r=0/65$ و $r=0/80$ می‌باشد که رضایت بخش هستند.

ب - ضرائب همسانی درونی^۱

برای ارزیابی و سنجش همسانی درونی مقیاس *AWI*، ضریب آلفای کرونباخ^۲ (کرونباخ، ۱۹۵۴) بر روی داده‌های نمونه اصلی ($N = ۴۹۳$) محاسبه شد و نتایج زیر به دست آمد: برای کل آزمودنیها، $\text{Alpha} = ۰/۸۹$ ، برای آزمودنیهای دختر، $\text{Alpha} = ۰/۹۰$ و برای آزمودنیهای پسر، $\text{Alpha} = ۰/۹۰$ همانگونه که ملاحظه می‌شود کلیه ضرایب به دست آمده بسیار رضایتبخش هستند.

اعتباریابی مقیاس *AWI*

برای سنجش اعتبار *AWI*، از اجرای همزمان مقیاس مزبور با پرسشنامه اضطراب عمومی (ANQ)^۳، پرسشنامه افسردگی بک (BDI)^۴، خرده مقیاس شکایات جسمانی پرسشنامه SCL^۵ - R - 90 و خرده مقیاس مرور ذهنی^۶ پرسشنامه کنترل هیجانی^۷ ECQ2 استفاده شد.

از آنجائیکه نتایج تحقیقات انجام شده حاکی از وجود رابطه مثبت بین نگرانی و اضطراب است (برای مثال، تالیس و آیزنک ۱۹۹۴، ساندرسون و بارلو^۸، ۱۹۹۰)، پژوهشگران حاضر جهت سنجش اعتبار *AWI* از مقیاس اضطراب ANQ استفاده نمودند. مقیاس ANQ که به وسیله تحلیل عوامل ساخته شده است (نجاریان، عطاری و مکوندی، ۱۳۷۴) دارای ۲۰ ماده است و آزمودنی به یکی از چهارگزینه "هرگز"، "به ندرت"، "گاهی اوقات" و "اغلب اوقات" پاسخ می‌دهد. گرفتن نمره بالا در آن، نشاندهنده اضطراب عمومی بالاست. مقیاس ANQ از پایایی بسیار مطلوبی برخوردار است. در این تحقیق، دو مقیاس *AWI* و ANQ به طور همزمان به ۲۰۴

1. Internal consistency	2. Cronbach Alpha
3. Anxiety Questionnaire	4. Beck Depression Inventory
5. Symptom Checklist - 90 - Revised	
6. Cognitive Rehearsal	7. Emotion Control
8. Sanderson and Barlow	

دانشجو (۱۰۱ دختر و ۱۰۳ پسر) داده شد. ضرایب همبستگی بین نمره‌های آزمودنیها در دو مقیاس اخیر به ترتیب برای کل آزمودنیها، آزمودنیهای دختر و آزمودنیهای پسر $r = 0/76$ ، $r = 0/68$ و $r = 0/77$ بود ($P = 0/001$). این یافته‌ها بیانگر اعتبار مقیاس AWI می‌باشد.

با توجه به اینکه بین نگرانی و افسردگی رابطه مثبت وجود دارد (بارلو، بلانکاردا، ورمیلی، ورمیلی و دیناردو^۱ ۱۹۸۶)، از مقیاس افسردگی BDI نیز جهت اعتباریابی مقیاس AWI استفاده شد. پرسشنامه افسردگی بک اولین بار در سال ۱۹۶۱ توسط بک، وارد، مندلسون و دیگران^۲ معرفی شد. این پرسشنامه برای سنجش ابعاد خصوصیات شناختی افراد افسرده بکار گرفته می‌شود. از این پرسشنامه چند فرم تهیه شده که شامل یک فرم کارتی، چند فرم کامپیوتری، یک فرم ۲۱ ماده‌ای و یک فرم کوتاه ۱۳ ماده‌ای است و همبستگی بین فرم کوتاه و بلند $0/89$ تا $0/97$ گزارش شده است (بک، راش، شاو و امری^۳، ۱۹۷۹). در تحقیق حاضر دو مقیاس AWI و فرم کوتاه ۱۳ ماده‌ای BDI به طور همزمان بر روی ۲۰۴ دانشجو (۱۰۱ دختر و ۱۰۳ پسر) اجرا شد. ضرایب همبستگی بین نمره‌های آزمودنیها در دو مقیاس اخیر به ترتیب برای کل آزمودنیها، آزمودنیهای دختر و پسر $r = 0/57$ ، $r = 0/63$ و $r = 0/48$ بود ($P = 0/001$). همانگونه که ملاحظه می‌شود، براساس این ضرایب، مقیاس AWI واجد اعتبار می‌باشد.

با توجه به اینکه یکی از خرده مقیاسهای پرسشنامه ECQ2 (راجر و نجاریان، ۱۹۸۹) مرور ذهنی را می‌سنجد، از این خرده مقیاس نیز برای اعتباریابی AWI استفاده شد. مقیاس ECQ2 که به وسیله تحلیل عوامل توسط راجر و نجاریان (۱۹۸۸) ساخته شده است، یک مقیاس خود گزارش دهی مداد و کاغذی است که دارای ۵۶ ماده می‌باشد و آزمودنی به یکی از دو گزینه "درست" یا "غلط" پاسخ می‌دهد. گرفتن نمره بالا نشان دهنده کنترل هیجانی پائین است. این

1. Di Nardo

2. Beck, Ward, Mendelson et al.

3. Beck, Rush, Shaw & Emery

مقیاس دارای چهار عامل "مرور ذهنی"^۱، "بازداری هیجانی"^۲، "کنترل پرخاشگری"^۳ و "کنترل خفیف"^۴ می‌باشد. لازم به ذکر است در تحقیق حاضر فقط از خرده مقیاس مرور ذهنی جهت تعیین اعتبار مقیاس نگرانی استفاده شده است. در این تحقیق جهت سنجش دقیق تر اعتبار AWI، خرده مقیاس مرور ذهنی پرسشنامه ECQ2 به طور همزمان با مقیاس AWI بر روی ۱۲۱ دانشجوی (شامل آرزوهای مونث ۶۳ و ۵۸ آرزوهای مذکر) اجرا شد. ضرایب همبستگی بین این دو مقیاس در کل نمونه ($r = 0/24$)، آزمودنیهای مؤنث ($r = 0/18$) و آزمودنیهای مذکر ($r = 0/40$) بود. هر چند این ضرایب ضعیف هستند، ولی ضرایب مربوط به کل نمونه و آزمودنیهای مذکر در سطح $P = 0/05$ معنی دار هستند و بیانگر اعتبار مقیاس AWI می‌باشند.

با توجه به همبستگی تنگاتنگ بین نگرانی و شکایات جسمانی (راجر، جارویس و نجاریان، ۱۹۹۳)، از خرده مقیاس شکایات جسمانی مقیاس SCL-90-R (دراگوتیس، ۱۹۷۷) استفاده شد که شامل ۹۰ سؤال درباره ابعاد نه گانه خصومت و پرخاشگری، اضطراب، وسواس، حساسیت بین فردی، شکایات جسمانی، روان پریشی، تصورات پارانوئیدی، افسردگی و ترس مرضی می‌باشد. در این تحقیق، جهت تعیین بهتر اعتبار مقیاس AWI، خرده مقیاس شکایات جسمانی پرسشنامه SCL-90-R و مقیاس AWI، به طور همزمان بر روی ۱۲۱ آزمودنی مورد مطالعه شامل ۶۳ زن و ۵۸ مرد اجرا گردید. ضرایب همبستگی بین نمره‌های آزمودنیهای کل، آزمودنیهای زن و مرد به ترتیب $r = 0/33$ ($P = 0/01$)، $r = 0/64$ ($P = 0/001$) و $r = 0/23$ ($P < 0/05$) می‌باشد که این ضرایب نیز مبین اعتبار مقیاس AWI است.

بحث و نتیجه گیری

در پژوهش حاضر با استفاده از روش آماری تحلیل عوامل مقیاسی کوتاه موسوم به پرسشنامه

1. Rehearsal
2. Emotional inhibition
3. Aggression control
4. Benign control

نگرانی اهواز یا AWI برای سنجش علائم نگرانی دانشجویان تهیه شد که از ضرایب پایایی، همسانی درونی و بازآزمایی رضایت بخشی برخوردار می‌باشد. بررسی دقیق مقیاس AWI نشان می‌دهد که ماده‌های این پرسشنامه با ابعاد و وجوه مختلف نگرانی دانشجویان مثل عدم اعتماد به نفس، تردید و دودلی، اختلالات خواب، احساس ناامنی، نگرانی‌های شناختی، دل مشغولی‌های مالی و اشتغال ذهنی در مورد آینده مرتبط هستند. لذا، همان‌گونه که انتظار می‌رفت مقیاس AWI ابعاد و جنبه‌های عمومی نگرانی دانشجویان (و چه بسا تا اندازه‌ای علائم نگرانی بسیاری از افراد سایر اقشار جامعه ایرانی) را می‌سنجد. بدیهی است ساخت این قبیل مقیاسها در سایر اقشار جامعه ایرانی مثل دبیران و آموزگاران آموزش و پرورش، مدیران مراکز صنعتی و نیروهای انتظامی، وجوه تشابه و تمایز موارد و مقوله‌های نگرانی را در اقشار و گروههای اجتماعی مختلف مشخص خواهد ساخت.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که AWI از اعتبار بالایی برخوردار بوده و در نتیجه می‌تواند ابزار مناسبی برای تشخیص نگرانی در زمینه‌های پژوهشی و بالینی باشد. در مجموع، ضرایب همبستگی بین نمره‌های آزمودنیها در مقیاس AWI و مقیاس BDI، مقیاس ANQ، خرده مقیاس مرور ذهنی مقیاس ECQ2 و خرده مقیاس شکایات جسمانی پرسشنامه SCL-90-R معنی‌دار و قابل توجه هستند.

محدودیت‌های تحقیق و پیشنهادها

یکی از محدودیت‌های این تحقیق این است که اعتباریابی مقیاس AWI صرفاً به وسیله روش پرسشنامه‌ای صورت پذیرفته است. لذا پیشنهاد می‌شود که در تحقیقات آتی اعتبار مقیاس AWI با استفاده از سایر روشها (مثل مصاحبه بالینی) نیز مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد. ضمناً توصیه می‌شود که برای اعتباریابی بیشتر این مقیاس از گروههایی از بیماران روانپزشکی (مثل بیماران مبتلا به وسواس) نیز استفاده شود تا اعتبار آن در جمعیت‌های بالینی نیز ارزیابی شود.

با توجه به ساخت و اعتباریابی مقیاس AWI، پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران ایرانی ارتباط

نگرانی با بسیاری از متغیرهای شخصیتی، رفتاری و اجتماعی را در جامعه دانشجویی، و همچنین سایر جامعه‌ها مثل جامعه معلمان و مدیران مدارس و مراکز آموزشی به دقت مورد مطالعه قرار دهند.

بسمه تعالی

AWI

خواهشمند است عبارت ذیل را به دقت مطالعه نموده و یکی از چهارگزینه را که به بهترین وجه ممکن ویژگیهای شخصیتی شما را توصیف می‌کند، انتخاب نمایید.

- ۱- نگرانم از اینکه شرایط مالی زندگی من نامطلوب بشود.
- ۲- نگرانم از اینکه نتوانم نیازهای مالی خود را تأمین کنم.
- ۳- نگرانم که کارهای مرا ناتمام بگذارم.
- ۴- نگرانم از اینکه در کارهایم مرتکب اشتباه شوم.
- ۵- در مورد هدف زندگی خودم بلا تکلیف و نامطمئن هستم.
- ۶- درباره مشکلات مالی خود نگران هستم.
- ۷- نگرانم از اینکه نتوانم کارهایم را با دقت کافی انجام دهم.
- ۸- از اینکه چشم انداز شغلی خوبی ندارم، نگرانم.
- ۹- نگرانم از اینکه نتوانم به موقع مقام و منصب مناسبی را در زندگی بدست آورم.
- ۱۰- نگرانم از اینکه مبادا رفتارهای احمقانه‌ای از من سر بزنند.
- ۱۱- احساس می‌کنم که مشکلات من در زندگی بیشتر از دیگران است.
- ۱۲- نگرانم از اینکه بخاطر مشکلات مالی نتوانم به مسافرت و تفریح بروم.
- ۱۳- نگرانم که به آرزوهایم نرسم.
- ۱۴- زندگی برای دیگران بسیار آسانتر از من است.
- ۱۵- احساس ناایمنی می‌کنم.

- ۱۶- در ابراز احساسات و نظراتم مشکل دارم.
- ۱۷- نگرانم که دیگران مرا دوست نداشته باشند.
- ۱۸- هنگام شب به دلیل اشتغالات فکری به سختی می توانم بخواب بروم.
- ۱۹- حتی در مورد چیزهای کوچک و امور جزئی نیز نگرانم.
- ۲۰- به خاطر هر اشتباهی خود را سرزنش می کنم.

فهرست منابع

- Asterita, M. F. (1985). The Physiology of Stress. Human Sciences Press: New York.
- Barlow, D.H., Blanchard, E.B., Vermilyea, J. A., Vermilyea, B.B & Di Nardo P. A. (1986). Generalized anxiety and generalized anxiety disorder: Description and reconceptualization. American Journal of Psychiatry, 143, 40-44.

- Beck, A. T., Rush, A. J., Shaw, B. F. and Emery, G. (1979). *Cognitive Therapy of Depression*. Guilford: New York.
- Beck, A. T., Ward, C. H., Mendelson, M., Mock, J. & Erbaugh, J. (1961). An inventory for measuring depression. *Archives of General Psychiatry*, 4, 561-571.
- Bernitz, S. (1971). A study of worrying. *British Journal of Clinical Psychology*, Vol. 1, 271-279.
- Borkovec, T. D. (1985). Worry: A potential concept. *Behaviour Research and Therapy*, 23, 451-482.
- Cattell, R. B. (1966). The scree test for the number of factors. *Multivariate Behavioral Research*, Vol. 1, 245 - 276.
- Cattell, R. B. (1978). *The Scientific Use of Factor Analysis*. Plenum Press: New York.
- Child, D. (1990). *The Essentials of Factor Analysis*. London: Hold, Reinhart and Winston
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and the internal consistency. *Psychometrika*, Vol. 6, 297-334.
- Davey, G. C.L. (1993). A comparison of three worry questionnaires. *Behavior, Research and Therapy*, vol . 27, 397-402.
- Derogotis, R.L. (1977). *Symptom Checklist - 90 - R: Administration Scoring and Procedure Manual I*. Baltimore: Clinical Psychometric Research.
- DSM-III-V (1992). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (4th Edn)*. American Psychiatric Association: Washington D. C.
- Roger, D. and Najarian, B. (1989). The construction and validation of a new scale for measuring emotion control. *Personality and Individual Differences*,

- 10(8), 845-853.
- Gross, P. R. and Eifer, S. (1990). Componets of generalized anxiety: The role of intrusive thoughts vs. worry. Behaviour Research and Therapy, Vol. 28, 421-428.
  - Janis, I.L. (1958). Psychological Stress . Wiley: New York.
  - Mathews, A. (1990). Why worry? The cognitive function of anxiety. Behaviour Research and Therapy, Vol. 28, 455-468.
  - Meyer, T., Miller, M.L., Metzger, R.L. & Borkover, T. D. (1990). Development and Validition of the Penn State worry. Questionnaire. Behaviour Research and Therapy, 28, 487-495.
  - Meyer, T., Miller, M.L., Metzger, R.L. and Borkovec, T.D. (1990). Developmennt and validation of the penn state worry Questionnaire. Behaviour Research and Therapy, Vol. 28, 487-495.
  - Mulaik, S. A. (1972). The Foundations of Factor Analysis. McGraw Hill: New York.
  - O'Neil, G. W. (1985). Is worry a valuable concept? Behavior Research and Therapy, Vol. 23, 481-482.
  - Roger, D. & Najarian, B. (1997). The relationship between ruminations and cortisol secretion under stress. Personality and Individual Differeneeces, 24 (4), 531-538.
  - Roger, D., Jarvis, G. and Najarian, B. (1993). Detachment and coping: The construction and validation of a new scale for measuring coping strategies. Personality and Individual Differences, 15 (6). 619 - 629.

- Roger, D. & Najarian, B. (1989). The construction and validation of a new scale for measuring emotion control. *Personality and Individual Differences*, 10 (8), 845-853.
- Sanderson, W.C. & Barlow . D. H. (1990). A description of patients diagnosed with DSMIII-R generalized anxiety disorder. *Journal of Nervous and Mental Disease*, Vol. 178, 588-591.
- Tallis, F. Eysenck, M.W., Mathews, A. (1991). Elevated evidence requirements and worry. *Personality and Individual Differences*, 12 (1), 21 - 27.
- Simon, A. and Ward, L. O (1976). The Simon - Ward Response Survey . In Johnson, O. G. (Ed.), *Tests and Measurements in Child Development*, Vol. 2, 597-599. Jossey - Bass: San Francisco.
- *Statistical Package for Social Science: Reference Guide* (1990). SPSS, Inc., Chicago, III.
- Tallis, F., Eysenck, M. W., and Mathews, A. (1992). A questionnaire for the measurement of non - pathological worry. *Personality and Individual Differences*, 13 (2), 161 - 168.
- Tallis, F. & Eysenck, M. W. (1994). Worry: Mechanism and modulating influences. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, Vol. 22, 37-57.
- نجاریان، بهمن، عطاری، یوسفعلی و مکوندی، بهنام (۱۳۷۴) ساخت و هنجاریابی اضطراب *AWQ* مجله علوم انسانی الزهراء، سال پنجم، شماره های ۱۵ و ۱۶ و ۹۷-۱۱۲.
- نجاریان، بهمن (۱۳۷۵). روانشناسی نگرانی. مجله علمی و پژوهشی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی. اهواز. دانشگاه شهید چمران، دوره سوم، سال سوم، شماره های ۱ و ۲، ۶۵-۸۳.